

Initiatiefvoorstel

Vrouwvriendelijke leefomgeving

Voor een veilige gemeente voor iedereen

Foto: Danique de Jong, Gofundme

Aanleiding

Vrouwen voelen zich onveilig in de openbare ruimte. Zij passen hun routes en gedrag aan om onveilige plekken te vermijden en veilig thuis te komen. Dit is niet een vrouwenprobleem maar een breed maatschappelijk probleem. De leefomgeving is van ons allemaal en iedereen heeft hier het recht om zich vrij te kunnen bewegen en daar is veiligheid voor nodig. Met name jonge vrouwen voelen zich massaal onveilig in de openbare ruimte¹. Maar ook andere mensen, zoals queer personen, jongeren of ouderen voelen zich regelmatig onveilig op straat. Treinstations, het openbaar vervoer, uitgaansgebieden, steegjes, verlaten fietspaden, parken en bossen zijn voorbeelden van plekken waar veel mensen zich niet veilig voelen. Het percentage jonge vrouwen tussen de 18 en 25 jaar dat zich onveilig voelt in de openbare ruimte is twee keer zo hoog als het percentage mannen van dezelfde leeftijd². Maar liefst 61% van de 12-25-jarige vrouwen geeft aan zich weleens onveilig te voelen. Uit onderzoek van Pointer (2024)³ bleek dat een derde van de vrouwen zich vaak onveilig voelt in de publieke ruimtes, zoals stations⁴, fietspaden of het openbaar vervoer⁵. In stedelijke gebieden krijgt drie op de vier vrouwen te maken met straatintimidatie, op het platteland gaat het om twee op de vier. De helft van de vrouwen voelt zich genoodzaakt hun gedrag aan te passen om zich buiten veiliger te voelen.

Nog veel te vaak gaat het mis. Nog veel te vaak lezen we in het nieuws dat vrouwen worden lastig gevallen, aangerand, verkracht en vermoord. Elke 8 dagen wordt in Nederland een vrouw vermoord, en nog vele malen vaker wordt een vrouw lastig gevallen, betast of nageroepen. Onze inwoners laten daarom van zich horen. De recente campagne *Wij eisen de nacht op* die ook in Groningen het stof deed opwaaien, laat zien dat onze (vrouwelijke) inwoners behoefte hebben aan een veilige nacht en een veilige leefomgeving. Ironisch genoeg, werd zelfs tijdens een demonstratie van *Wij eisen de nacht op* een vrouw aangerand⁶. Het gaat hier niet om een individueel probleem van vrouwen, maar om een hardnekkig probleem in onze maatschappij. Zolang vrouwen niet vrij en onbezorgd de straat op kunnen, kunnen we niet spreken van een vrije samenleving.

Dit initiatiefvoorstel richt zich op veiligheid in de fysieke leefomgeving. Het is belangrijk om hier te benoemen dat de veiligheid in de openbare ruimte slechts een klein onderdeel is van de onveiligheid die vrouwen ervaren. De meeste geweldsdelicten tegen vrouwen worden gepleegd door bekenden van deze vrouwen. Dit is vaak in de huiselijke sfeer, niet in de openbare ruimte. Uiteraard begint een aanpak om vrouwen veiliger te maken bij preventie. Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat vrouwen overal veilig zijn, thuis en op straat. De gemeente Groningen heeft bijvoorbeeld een aanpak van huiselijk geweld en een plan van aanpak Stop Femicide. Er is veel aandacht voor in het sociaal domein. Uiteraard blijft het

¹ [Jonge vrouwen voelen zich massaal onveilig in de publieke ruimte omdat deze ontworpen is voor mannen; ander ontwerp is nodig | Erasmus University Rotterdam](#)

² [Veiligheidsmonitor 2023 | CBS](#)

³ <https://pointer.kro-ncrv.nl/op-deze-kaart-onthullen-duizenden-vrouwen-onveilige-plekken-check-jouw-buurt>

⁴ [De stad is gebouwd voor en door de man – de vrouw voelt zich met een bushalte naast het café een stuk veiliger - NRC](#)

⁵ <https://pointer.kro-ncrv.nl/het-ov-vermijden-voor-je-eigen-veiligheid-deze-vrouwen-doen-het>

⁶ [Politie onderzoekt aanranding tijdens 'Wij eisen de nacht op'-protest en roept getuigen op - Sikkom](#)

van het allergrootste belang om vol te blijven inzetten op het voorkomen van dit geweld tegen vrouwen.

Daarnaast is het van belang om aan te geven dat niet alleen vrouwen onveiligheid ervaren. Ook andere mensen kunnen slachtoffer zijn van geweld, zoals mensen uit de regenboog gemeenschap, maar ook andere mensen, ook mannen, jong en oud. Uiteraard is het net zo belangrijk om de veiligheid van deze doelgroepen te borgen. In dit initiatiefvoorstel richten we ons op (jonge) vrouwen, maar waar vrouwen staat bedoelen we ook andere mensen die zich onveilig voelen in de openbare ruimte. Het uitgangspunt in dit initiatiefvoorstel is dat als de leefomgeving zo is ingericht dat het veilig is voor een meisje van 16, dat deze dan veilig is voor iedereen.

Wat is het Probleem

Groningen is een fijne gemeente om in te wonen, werken, studeren, recreëren en bezoeken en dat willen we graag zo houden, voor iedereen, voor man en vrouw. Voor zowel mannen, vrouwen, jongeren, ouderen, queer personen moet de openbare ruimte even veilig zijn. De onveiligheid die inwoners ervaren, beperkt hun vrijheid en deelname aan het sociale leven. Waar bijvoorbeeld mannen zich veilig wanen en schouderophalend door donkere stegen of over gure pleinen lopen, zullen de meeste vrouwen deze plekken vermijden of liever een grotere omweg nemen naar hun bestemming.

Gemeenten worden van oudsher ingericht vanuit het perspectief van de man, maar vrouwen kijken heel anders naar de inrichting van de openbare ruimte. Zij letten op heel andere dingen. Zo worden straten en fietspaden vaak verticaal verlicht. Mannen vinden dat vaak prima. Maar voor een vrouw is het belangrijk dat ook de ruimte naast het fietspad verlicht is, dus horizontaal, zodat ze een breder deel van de omgeving kunnen zien. Een ander voorbeeld zijn vierkante pilaren in parkeergarages waarbij je niet kunt zien of er iemand achter staat. Een ronde pilaar is voor vrouwen prettiger, vrouwen ervaren daardoor dat er minder ruimte is voor iemand om zich achter te verschuilen en dus beter overzicht hebt over je omgeving. Veilig voelen in de openbare ruimte is een gedeelde verantwoordelijkheid van ons allemaal en dus ook van de gemeente.

Er liggen kansen om expliciet te werken aan vrouwvriendelijke ruimtelijke ontwikkeling, vergelijkbaar met internationale voorbeelden. Steden als Wenen en Seoul laten zien dat het betrekken van de blik van (jonge) vrouwen bij de inrichting van de gemeente leidt tot veiligere en gastvrije plekken. In Groningen kunnen we dit ook doen. We moeten daarbij niet alleen naar de binnenstad kijken, maar naar de hele gemeente, dus ook de wijken en dorpen. Een belangrijk onderdeel daarvan zijn bijvoorbeeld terugfietsroutes, routes die veel inwoners gebruiken om 's avonds terug naar huis te fietsen. Voorbeelden hiervan zijn de fietsroutes naar Meerstad, Hoogkerk, Glimmen, Reitdiep en Ten Boer.

Wat doet de Gemeente Groningen tot nu toe

Het rijk voert een emancipatienota (o.a. “Emancipatie 2020-2025”) en stimuleert gemeenten om gendergelijkheid lokaal te verankeren via subsidieprogramma’s en instrumenten (zoals Gender Impact Assessments en de Gelijkheidsatlas). De gemeente Groningen maakt ook gebruik van deze mogelijkheden om gendergelijkheid lokaal te borgen. Dit vereist langdurige aandacht. De veiligheid van vrouwen maakt daar onderdeel van uit, maar heeft in Groningen nog geen specifiek beleid. Verder zijn er de Aanpak Gangen en Stegen Binnenstad en de Aanpak Veilig Uitgaan waarin aandacht is voor veiligheid, maar niet specifiek voor het vrouwelijke perspectief.

Aanpak Gangen en Stegen Binnenstad

Naar aanleiding van de motie “*Kleine steegjes aanpak*” heeft de gemeente Groningen een uitgebreide analyse uitgevoerd waaruit is gebleken dat de Groningse gangen en stegen een belangrijke cultuurhistorische waarde hebben en bijdragen aan de fijnmazigheid en doorwaadbaarheid van de binnenstad. Tegelijkertijd vormen de gangen en stegen ook een uitdaging op het gebied van veiligheid, beheer en eigenaarschap. Ongeveer zeventig openbare stegen hebben geregeld een rommelige uitstraling door graffiti, afval en fietswrakken, en kennen een gebrek aan sociale controle. Vooral in het uitgaansgebied rond de Vismarkt en H.N. Werkmanbrug leidt dit vaak tot een gevoel van onveiligheid. De gemeente Groningen heeft daarom een plan ontwikkeld voor de vele gangen en stegen uit de binnenstad om zo de leefbaarheid, veiligheid en de identiteit van de binnenstad te versterken. Zo wordt er ook gekeken naar de potentie van verschillende gangen en stegen. Op plekken waar meer potentie ligt, kunnen toevoegingen zoals groen, straatmeubilair of kunst bijdragen aan een aantrekkelijke en uitnodigende openbare ruimte. Deze aanpak biedt geen specifieke aandacht voor de veiligheid van vrouwen.

Aanpak Veilig Uitgaan

Al een geruime tijd werkt de gemeente Groningen aan een veilig uitgaansklimaat in de binnenstad, omdat veilig uitgaan in Groningen de afgelopen jaren onder druk is komen te staan. Zo wordt het Convenant *Veilig Uitgaan 2022–2027* gehanteerd, waarin afspraken zijn gemaakt tussen de gemeente, politie, horecaondernemers en Koninklijke Horeca Nederland. Recent is het *Actieplan Veilig Uitgaan* gepresenteerd, de gemeente Groningen wil hiermee het uitgaansleven in de binnenstad veiliger, socialer en toegankelijker maken, zonder dat de open en bruisende sfeer verloren gaat. Het Actieplan Veilig Uitgaan richt zich op een integrale samenwerking tussen alle betrokken partijen en combineert preventieve en handhavende maatregelen met een brede maatschappelijke verandering in gedrag en houding. Centraal staat het streven naar een gezamenlijke norm voor wat acceptabel gedrag is in het Groningse nachtleven, maar het bevat ook concrete maatregelen om het gevoel van

veiligheid in het uitgaansgebied te versterken. Zoals het blijven inzetten van horecastewards, de verlichting in stegen en straten verbeteren, het nieuwe inrichten van uitgaansstraten zoals de Gelkinge- en Oosterstraat en er wordt onderzocht of BOA's 'in de nachtelijke uren kunnen worden ingezet. Om zo toe te werken naar een nachtleven waarin iedereen zich welkom en veilig voelt en de levendigheid en eigenheid van de Groningse nacht behouden blijven. Ook deze aanpak biedt geen specifieke aandacht voor het perspectief van de (jonge) vrouw.

Gele Loper aanpak

De Gele Loper (het gebied tussen het Hoofdstation en de Vismarkt) kent al jaren een complexe samenloop van problemen, variërend van verslavings- en dakloosheidsproblematiek tot ondermijning en geweld. De gemeente Groningen heeft daarom een integrale aanpak ontwikkeld om zo de veiligheid en leefbaarheid van het gebied van de Gele Loper te verbeteren door te kiezen voor sociale en repressieve maatregelen om deze problemen structureel aan te pakken. De gemeente heeft gekozen voor inzet van extra politie en boa's, cameratoezicht maar ook het herontwikkelen van de openbare ruimte binnen het Gele Loper gebied, zoals de aanpak de Haddingestraat of het herontwikkelen van de panden in de Nieuwestad. Dit gebied kenmerkt zich door prostitutie en criminaliteit. Ook hier zou meer aandacht moeten komen voor het vrouwelijke perspectief.

Groninger Fietsstrategie

In de Groningse fietsstrategie is aandacht voor een veilige fietservaring, maar daarin ligt de focus op de verkeersveiligheid en niet op sociale veiligheid. Tijdens de wensen en bedenkingen sessie over de Fietsstrategie in september 2025 heeft de wethouder aangegeven dat het niet zeker is of het vrouwelijke perspectief hierin voldoende wordt meegenomen.

Conclusie Gronings beleid

Uit bovenstaande opsomming blijkt dat Groningen al verschillende projecten heeft lopen waarin aandacht is voor veiligheid, onder andere in gebieden die nu door inwoners als onveilig worden ervaren zoals de Gele Loper en gangen en stegen, met name in de uitgaansgebieden. Bij deze projecten wordt echter uit gegaan van veiligheid in het algemeen en is er nog geen aandacht voor veiligheid vanuit het vrouwelijke perspectief, laat staan voor het perspectief van de jonge vrouw. Daarnaast beperken de maatregelen zich tot gebieden in de binnenstad. Er zou meer aandacht moeten komen voor de (fiets en wandel)verbindingen met de wijken en dorpen en de veiligheid in de wijken en dorpen zelf.

In verschillende gemeenten in binnen- en buitenland is al ervaring met het inrichten van de openbare ruimte vanuit het perspectief van de vrouw. Voor Groningen kunnen onderstaande voorbeelden daarom als inspiratie dienen.

Internationale voorbeelden

Er zijn wereldwijd verschillende inspirerende voorbeelden van beleid voor vrouwvriendelijke gemeenten of steden. Deze steden nemen maatregelen om de positie, veiligheid, gezondheid en participatie van vrouwen te verbeteren in het ruimtelijke beleid. Hier zijn enkele toonaangevende voorbeelden:

Voorbeeld uit Wenen – gender mainstreaming in stadsontwerp⁷

Sinds de jaren '90 past Wenen structureel gender mainstreaming toe in stadsontwikkeling, wat inhoudt dat gender expliciet wordt meegenomen in stadsontwerp. Er worden participatietrajecten uitgevoerd, specifiek met vrouwen (jong en oud) bij inrichting van parken, fietspaden en bushaltes. Hieruit kan een checklist gemaakt worden voor een inclusieve openbare ruimte (verlichting, zichtlijnen, toegankelijkheid). Aan de hand daarvan worden openbaar vervoer-routes op basis van bewegingspatronen van vrouwen aangepast en wordt de openbare ruimte ontworpen en ingericht met input van vrouwen met brede en goed verlichte trottoirs, voor veilige paden, banken en speeltuinen .

Voorbeeld uit Seoul - Women-Friendly City Project⁸

Sinds 2007 promoot Seoul gelijke toegang tot stedelijke ruimte, diensten en participatie. Dit bevat onder andere veilige routes en meldpunten, vrouwvriendelijke toiletten, straatverlichting, buurthuizen en apps voor veilige thuiskomst. Zo zijn er bijvoorbeeld vrouwvriendelijke parkeerplaatsen die beter zijn verlicht en vaak dicht bij ingangen van gebouwen. Ook is er aandacht voor veilige openbare toiletten met noodknoppen. De Ansimi app die is gekoppeld aan de politie en GPS gebruikt, is ontwikkeld zodat vrouwen snel hulp kunnen invoeren bij gevaarlijke situaties. Ook zijn er noodknoppen in het openbaar vervoer en op straat. Voor de bevordering van inclusief beleid is een matrix-tool ontwikkeld die de behoeften identificeert van diverse vrouwengroepen, zoals alleenstaande moeders, ouderen en vrouwen met een beperking.

Wat doen andere gemeenten?

Er zijn een aantal voorbeelden in Nederlandse gemeenten met beleidsprogramma's gericht op de veiligheid van vrouwen in de openbare ruimte. Zo is in Amsterdam het initiatiefvoorstel *Gastvrije openbare ruimte* aangenomen en is een omvangrijk pakket maatregelen aangekondigd, werkt Amersfoort aan vrouwvriendelijke lichtplannen en onderzoek in Rotterdam heeft een aantal interessante principes opgeleverd.

Voorbeeld uit Amsterdam

⁷ [Gendermainstreaming: beleid maken voor meer gendergelijkheid | Movisie](#)

⁸ [Fighting Violence against Women: Making Seoul a Safer City for Women Project | 서울정책아카이브 Seoul Solution](#)

Gemeente Amsterdam kondigde op 9 september jl. aan om 6 miljoen euro te investeren voor veiligheid van vrouwen⁹. Dit plan omvat onder andere een platform, genaamd *Stop Geweld tegen Vrouwen*, op te richten door de politie, welke slachtoffers beter te ondersteunen en knelpunten op te lossen. Ook krijgen agenten training in het herkennen van signalen van geweld en aanwijzingen voor femicide. Het wordt ook makkelijker voor vrouwen om aangifte te doen en melding te maken van geweld. Daarnaast wordt geld vrijgemaakt voor nieuwe hulpvormen en de aanpassingen van de openbare ruimte.

Voorbeeld uit Amersfoort

Gemeenten zoals Amersfoort hanteren steeds vaker de "gendergevoelige benadering van veiligheid" bij het ontwerpen van verlichting. Hoewel Amersfoort hier nog geen apart label aangeeft in hun lichtplan (zoals "veiligheid voor vrouwen"), zijn de principes goed toepasbaar op beleid voor sfeerverlichting en openbare veiligheid vanuit perspectief van verschillende genders.

Voorbeeld uit Rotterdam

In Rotterdam is in maart 2024 een onderzoek uitgevoerd naar de beleving van veiligheid van jonge vrouwen in de openbare ruimte. Uit dit onderzoek, uitgevoerd door Hogeschool Inholland, de Erasmus Universiteit en de TU Delft in samenwerking met meidenplatform *Chicks & The City*, blijkt dat veel jonge vrouwen en meiden zich onprettig of zelfs onveilig voelen in de buitenruimte. Voor sommigen heeft dit te maken met de fysieke inrichting en het gebrek aan prettige of uitnodigende voorzieningen. Het onderzoek "Ruimte voor meiden op Zuid"¹⁰ heeft naast inzichten in de belevingswereld van jonge vrouwen voor vijf concrete ontwerpprincipes en twee participatie principes gezorgd.

De ontwerpprincipes zijn:

1. Zorg voor betekenisvolle plekken in de openbare ruimte die multifunctioneel worden gebruikt
2. Houd er rekening mee dat culturele en normatieve kaders waarmee de jonge meiden opgroeien van invloed zijn op hun type en mate van gebruik van de openbare ruimte.
3. Zorg voor vanzelfsprekend, zichtbaar toezicht door mensen ('ogen op straat').
4. Zorg voor zichtlijnen, verlichting en toegankelijkheid (ook uitgangen!).
5. Herken de coping strategieën en -tactieken van jonge meiden.

De twee participatie principes zijn:

1. Neem in een project de tijd om warmte relaties op te bouwen of aan te haken op een bestaand netwerk.
2. Ga naar de jonge meiden toe, verplaats je in hun leefwereld en werk vanuit wederkerigheid.

Hieruit kwam dus duidelijk naar voren dat het nodig is om proactief naar meiden toe te gaan om ze onderdeel van het participatieproces te maken. Zoals bijvoorbeeld ook in Wenen is gedaan, waarbij een tafel op straat werd gezet met ontwerpplannen en meiden direct

⁹ <https://nos.nl/l/2581812>

¹⁰ [Ruimte-voor-meiden-op-Zuid-3.pdf](#)

werden aangesproken om mee te denken. Dit principe is ook een belangrijke leidraad voor de aanpak die wij voorstellen voor Groningen.

Voorgestelde Groningse Aanpak

Volgens universitair docent Karin Voogd en professor sociologie Radboud Engbersen¹¹ zijn meiden de ultieme indicator van een veilige en kwalitatief goede openbare ruimte. Meiden gaan pas naar buiten als een ruimte uitnodigt en veilig is. Dit betekent ook dat als de openbare ruimte zo wordt ingericht dat het toegankelijk is voor meiden, dat het voor alle groepen veilig en fijn is. Met een Groningse aanpak voor een vrouwvriendelijke leefomgeving beogen wij om bij de inrichting van de gemeente te werken vanuit het principe dat de openbare ruimte veilig is als hij uitnodigend is voor jonge vrouwen en hierbij expliciet de ervaringen en het perspectief van de jonge vrouw als uitgangspunt te nemen.

In navolging van bovenstaande voorbeelden stellen we een integrale aanpak voor waarbij het vrouwelijke perspectief terugkomt in de hele beslisketen van gemeentelijk beheer van de openbare ruimte en ruimtelijke ontwikkeling, waarin op kenmerkende momenten getoetst wordt of het perspectief van de jonge vrouw voldoende wordt meegenomen. Hierbij is het belangrijk om als startpunt een inventarisatie te maken van welke locaties in de gemeente door onze inwoners als onveilig worden ervaren. Voer hiervoor een gedegen probleemanalyse uit om de plekken in Groningen in kaart te krijgen waar mensen zich onveilig voelen. Een startpunt hiervoor kan zijn de kaart die Pointer heeft gemaakt en waar ook locaties in Groningen. Dit moet kwalitatief onderzoek zijn om een goed inzicht te krijgen waarom mensen zich specifiek op die plaatsen onveilig voelen. Op deze locaties moeten dan concrete veiligheidsschouwen of veiligheidsaudits worden uitgevoerd, samen met meiden en vrouwen van verschillende leeftijden en achtergronden. Hierbij moet zorg gedragen worden voor een goede vertegenwoordiging van de verschillende doelgroepen, vrouwen, jong en oud, die zich onveilig voelen in de openbare ruimte, bijvoorbeeld vrouwenorganisaties of studenten. Ook moet hierin samenwerking worden gezocht met organisaties die zich al inspannen voor het welzijn van vrouwen.

Voer participatietrajecten uit specifiek met vrouwen uit verschillende groepen uit de samenleving (jongeren, studenten, ouderen, queer personen, asielzoekers, statushouders, alleenstaande moeders, etc) bij de herinrichting van huidige als onveilig ervaren locaties en bij nieuwe inrichting van nieuwe projecten. Richt een klankbordgroep in van inwoners uit de doelgroep, zodat zij de voortgang van de aanpassingen kunnen volgen, deze evalueren en indien nodig bij te sturen.

Op basis van de uitkomsten van de schouwen moeten specifieke maatregelen worden ontwikkeld op de onderzochte locaties die de veiligheid vergroten. Als er al een herinrichting op de korte termijn gepland is, kunnen deze mee worden genomen in de bestaande planning. Als dit te lang duurt, moeten er op de korte termijn aanpassingen worden

¹¹ Engbersen, R. en K. Voogd (2005). Kom naar buiten! Thuis Op Straat is er ook! Rotterdam: Uitgeverij de Knappe Man.

gerealiseerd. Bij elke (her)inrichting in de openbare ruimte in Groningen moeten vanaf nu expliciet de veiligheid en ervaringen van vrouwen, met name jonge vrouwen, als uitgangspunt worden meegenomen, evenals bij alle nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Om de opgedane kennis te borgen in de hele beslisketen stellen wij de volgende aanpak voor:

1. Geef de jonge vrouw letterlijk een stem door een jonge vrouw toe te voegen aan de Commissie Ruimtelijke kwaliteit, die specifiek het vrouwelijke perspectief vertolkt. Zo kunnen alle projecten getoetst worden op veiligheid voor vrouwen.
2. Neem alle stedenbouwkundige plannen in de Openbare Ruimte Tafel nog een keer door onder de loep van het vrouwvriendelijke perspectief. Maak hiervoor bijvoorbeeld een checklist voor inclusieve openbare ruimte (verlichting, zichtlijnen, toegankelijkheid). Maak hierbij een integrale afweging tussen alle belangen, waaronder veiligheid en vergroening.
3. Richt een klankbordgroep in die de ruimtelijke ontwerpen hierop toetst en de Openbare Ruimte Tafel gevraagd en ongevraagd van advies voorziet;
4. Update de Leidraad openbare ruimte door het perspectief van de jonge vrouw hierin overal terug te laten komen. Op deze manier kan in elk project veiligheid van vrouwen in de leefomgeving meegenomen worden. Gebruik hierbij ook het *Handboek Veilig Ontwerp en Beheer*¹² waarin handvatten worden gegeven voor sociale veiligheid en het vrouwelijk perspectief in ontwerp en beheer.
5. Maak bij visualisatie van ontwerpen naast de gebruikelijke zonnige variant ook een visualisatie bij schemering en slecht weer, om zo zichtbaar te maken hoe veilig deze openbare ruimte bij de slechtste omstandigheden is.
6. Gebruik de voorbeelden en best practices uit andere gemeenten zoals hierboven, die bewezen effectief zijn.
7. Borg de vrouwvriendelijkheidstoets en het meenemen van het vrouwelijke perspectief in de gemeentelijke Omgevingsvisie.

Samenwerking

Er zijn verschillende maatschappelijke organisaties actief in Groningen die mee kunnen denken over een vrouwvriendelijke openbare ruimte. Het is verstandig om de samenwerking hierin actief op te zoeken om het beleid aan te passen op de ervaringen van vrouwen in onze gemeente. Zo heeft Cat Calls of Grunn in beeld waar vrouwen onveiligheid ervaren door straatintimidatie. De gemeente kan hen in de analysefase vragen om in kaart te krijgen welke locaties aangepakt moeten worden. Ook organisaties als de Dolle Mina's en Orange the World zullen moeten worden betrokken. Indien uit de schouwen bepaalde locaties komen die zich bevinden op het terrein van partners zoals het OV-bureau en de NS, communiceer deze dan met de betreffende eigenaren en vraag hen deze plekken ook veilig in te richten. Het OV-bureau kan zorgdragen voor voor een vrouwvriendelijke inrichting van de OV-infrastructuur en bijbehorende wachtruimten zoals bushokjes. Ambtelijk kan er

¹²Nieuw *Handboek Veilig Ontwerp en Beheer*; sociale veiligheid in wijken, buurten en buitenruimten (2024) Luten, I. (red). Uitgeverij Thoth Bussum

worden samengewerkt met gemeenten waar soortgelijke projecten worden uitgevoerd, zoals in de gemeenten Rotterdam en Amsterdam.¹³

Financiële paragraaf

De kosten voor het inrichten van het vrouwelijke perspectief voor de ontwikkeling van een vrouwvriendelijke gemeente bestaan uit de incidentele loonkosten van een projectleider (1 fte), een structureel lid van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (0,2 fte) en de incidentele kosten voor maken van een analyse. Daarnaast zullen er incidentele kosten worden gemaakt voor het nemen van maatregelen om de veiligheid te vergroten van locaties die uit de schouw naar voren komen, als daar niet in reguliere projecten op de korte termijn werkzaamheden plaatsvinden. De kosten voor de uitvoering van dit initiatiefvoorstel zijn in te delen in incidentele kosten en structurele jaarlijkse kosten.

	Incidenteel	Structureel
Lid Commissie Ruimtelijke Kwaliteit		€ 20.000 (0,2 fte jaarlijks)
Projectleider	€ 100.000 (1 fte voor 1 jaar)	
Analyse	€ 20.000	
Schouwen		€ 10.000 jaarlijks
Maatregelen	€ 100.000	
Totaal	€ 220.000	€ 30.000 per jaar

De incidentele kosten zijn opgeteld € 220.000,-. De structurele kosten worden geschat op € 30.000,- per jaar. De dekking voor deze kosten kan worden gevonden in een combinatie van de Programma's Leefomgeving en Openbare Orde en Veiligheid.

¹³Projecten met o.a. Bureau Gender & Veiligheid, Movisie, en Plan International.

Dictum

De Gemeenteraad van Groningen besluit het college op te dragen om:

- kwalitatief onderzoek uit te voeren om in kaart te brengen welke plekken in de openbare ruimte door vrouwen als onveilig worden ervaren in de gemeente Groningen;
- de locaties die als het meest onveilig worden ervaren, zo spoedig mogelijk herin te richten om ze veiliger te maken en hiervoor enkele projecten in de openbare ruimte aan te wijzen als pilot om die, binnen de bestaande budgetten, vrouwvriendelijk in te richten
- bij de (her)inrichting van de openbare ruimte in Groningen expliciet de veiligheid en ervaringen van vrouwen, met name jonge vrouwen, mee te nemen als uitgangspunt;
- voorbeelden en best practices uit andere steden bij toekomstige ruimtelijke plannen te gebruiken
- bij elk (ruimtelijk) beleid een vrouwvriendelijkheidstoets uit te voeren en het beleid zo vorm te geven dat de veiligheid van vrouwen een belangrijk uitgangspunt is; dit te borgen in de gehele beslissketen, namelijk de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, een klankbordgroep van de doelgroep in te richten, te verwerken in de Leidraad Openbare Ruimte, dit continu te toetsen bij de Openbare Ruimte Tafel, en dit onderdeel te maken van de Omgevingsvisie;
- hierbij passende samenwerkingspartners te raadplegen;
- hiervoor een budget van € 220.000 incidenteel en € 30.000 structureel jaarlijks te reserveren, waar mogelijk gebruik te maken van NPLV-gelden en een eventueel restant te dekken uit de programma's Leefomgeving en Openbare Orde en Veiligheid;
- in Q2 van 2026 de Raad te informeren over de voortgang.

D66 Groningen
ChristenUnie Groningen
Partij voor het Noorden
Student en Stad

Andrea Poelstra-Bos & Maria Martinez Doubiani
Peter Rebergen
Evelien Bernabela
Wieke van Heteren

Bronnen

CBS, 2 februari 2022, straatintimidatie van jongeren.

CBS, Sociaal veilig leven - emancipatiemonitor 2024: '44% van de vrouwen voelt zich soms onveilig, tegenover 26% bij mannen. Vooral jonge vrouwen voelen zich onveilig: 61% van de 15-25-jarige vrouwen geeft aan zich wel eens onveilig te

Zie motie van het lid Van der Werf c.s. over boa's nationaal handelingsbevoegd maken onder de Wet seksuele misdrijven.

Hogeschool Inholland, Erasmus Universiteit Rotterdam en TU Delft, 9 april 2024, 'Ruimte voor meiden': [Jonge vrouwen voelen zich massaal onveilig in de publieke ruimte omdat deze ontworpen is voor mannen; ander ontwerp is nodig | Erasmus University Rotterdam](#)